

udmærkede Arbejde og sende Carlsbergfondet en venlig Tanke, fordi det har gjort det muligt at offentliggøre alle disse interessante og vigtige Dokumenter.

Finnur Jónsson.

Blandt vore talrige Memoireværker vil **Overskous Af mit Liv og af min Tid** bestandig staa som et af de mest fremragende, ikke blot ved sin Fylde af Træk til Samtidens Historie, men ogsaa i sig selv ved sin ejendommelige jævne og dog fængslende Stil. Med Glæde maa man derfor hilse den ny Udgave, der 1915-16 er fremkommet ved **Robert Neiiendam**. Selve Erindringerne Tekst giver som Optryk af den tidligere Udgave selvfølgelig intet nyt, men i en fyldig Efterskrift er **Overskous Liv** fra hans 32te Aar, hvor Erindringerne slipper, skildret, belagt med adskillige kildemæssige Bidrag til hans og hans Samtids Historie. Af større Betydning turde dog **Neiiendams** Noter være. Disse (vistnok det bedste, den flittige Teaterhistoriker hidtil har præsteret) giver talrige ny Bidrag til Teatrets Historie i første Halvdel af forrige Aarhundrede, og enkelte giver ogsaa Oplysninger af mere almindelig Interesse; Noten om **Prinsesse Charlotte Frederikke** og hendes Ophold i Horsens bringer saaledes et rørende Bidrag til hendes omtumlede Livs Historie.

Th. B. B.

I en Bog med den ret pretentiøse Titel **Kvinder i dansk Historie** har Slotsforvalter **Bering Liisberg** skrevet nogle Opsatser om **Sophie Amalie** og **Leonora Christine**, **Caroline Mathilde**, **Grevinde Danner** og **Skuespillerinden Caroline Amalie Thielo**. Bogen bringer meget lidt af Interesse, men i et Afsnit „Gamle Breve“ findes dog Oplysninger om **Frederik 6.s Mætresse**, **Fru Bente Frederikke Dannemand**, der fortjener Paaagtning. Ved disse Breve, der i Aarene 1809—18 veksledes mellem **Kongen** og **Fru Dannemand** samt et Par af deres Fortrolige og Hjælpere, en **Jomfru From** og en **Kancellisekretær J. C. Fick**, der var en Slags Intendant hos Fruen, kastes der Lys over den (i Biogr. Leks. IV, 79 omtalte) Krise mellem **Kongen** og **Fruen**, der fandt Sted omtrent samtidig med **Frederik 6.s Ophold** paa **Wienerkongressen**. Det oplyses, at Krisen stod i Forbindelse med den **Kendsgerning**, at **Fru Dannemand** i **Begyndelsen af 1816** under et hemmeligt Ophold i **Christiansfeld** fødte en **Søn**, hvis **Fader** var den spanske **Eventyrer Grev E. R. Vargas-Bedemar**, der nogle Aar i **Forvejen** var kommet til **Danmark**, blev dansk **Kammerherre** og senere **Museumschef**, og som under **Frederik 6.s Ophold** i **Wien** opholdt sig sammen med **Fruen** i **Sorø**. **Begivenheden** gav **Anledning** til nogen **Tids Afbrydelse** af **Forholdet** mellem **Kongen** og **Fru Dan-**

nemand; der var Tale om, at hun, hvad hun nok selv var ivrig for, skulde indgaa Ægteskab med en forløben svensk Købmand Abjønson eller imod sin Vilje fjærnes fra Hovedstaden og Sjælland. Disse Planer strandede dog; Frederik 6.s Godsindethed overfor Fru Dannemand og hendes Børn sejrede, maaske noget under Indtryk af, at hans egne Forhold under Opholdet i Wien ogsaa havde været mindre eksemplariske. Fru Dannemand vendte tilbage til København og Forholdet genoptoges for at vare Kongens Levetid ud. De omtalte Breve er meget karakteristiske saavel for Kongen som for hans Elskerinde og giver et snurrtigt Billede af den bekendte Menage paa Toldbodvejen. Hr. Liisberg meddeler ikke Brevenes Hjemsted og giver ikke fornøden Oplysning om de optrædende Bipersoner.

A. Frs.

Landsarkiver G. L. Wad, der for mere end 25 Aar siden kom til at lede det nyoprettede Provinsarkiv i Odense og siden har gennemført dettes Ordning, har i 1916 udgivet to tiltalende udstyrede Bind Samlinger og Studier under Titlen **Fra Fyens Fortid**, hvori han giver en god Prøve paa, hvad en kyndig og interesseret Forsker kan bringe ud af et Landsarkiv. De foreliggende Bind, der forhaabentlig snart bliver efterfulgt af flere, indeholder (foruden forskellige mindre Meddelelser, bl. a. om de i Odense i Tidens Løb udgivne „Pasquiller“, det er anonyme Skandskrifter), et Par Afhandlinger om Fyens Personalhistorie og Retshistorie og en stor Samling private Breve. En af Afhandlingerne, „To odensiske Monumenter“, giver langt mere, end Titlen antyder, nemlig en grundig og indholdsrig Skildring af den bekendte Odense-Familie Mules vigtigste Medlemmer i 16.—18. Aarh. En anden lille Afhandling skildrer i en Form, der viser Forfatterens Evne til fængslende Fremstilling, den triste Historie om den fynske Adelsjomfru Sibylle Gjøe, der i 1635 havde dræbt sit uden for Ægteskab fødte Barn. Efter Retssag og Dom under personlig Deltagelse af Kristian 4., der paa den Tid var i Odense, henrettedes Jfr. Sibylle der i December 1635. Bindenes Hovedindhold udgøres dog af en Brevveksling mellem Vedel Simonsen og Werlauff, der strækker sig over Aarene 1809—58. Denne uafbrudte fortrolige Brevveksling mellem de to Historikere, den fynske Godsejer paa Elvedgaard og Professor-Overbibliotekaren i København, giver et nøje Indblik i de to lærde Mænds Liv og Arbejde, Forskning og Tænkesæt; vi kender dem fra nu af meget bedre end før, trods det meget, der forlængst har foreligget af og om dem. I Brevene drøftes næsten ethvert udkommende historisk Værk og alle de Problemer, der beskæftigede danske historiske Kredse i første Halvdel af 19. Aarh.; der er næppe en dansk